

Oslo domkirke

Karl Johans gate 11, 0154 Oslo. Tlf.: 23 62 90 10

Post.Domkirken.oslo@kirken.no

Org.nr. 914 868 904

Til Den Norske Kirke
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

Oslo den 15.03.2017

Ref. 002/17/AY

Høring – ordning for utpeking av biskoper

Viser til brev av 16.12.2016 hvor Menighetsrådene/Oslo Domkirkeråd er invitert til å uttale seg til ordning for utpeking av biskoper.

Oslo Domkirkeråd har i møte den 14.03.2017 vedtatt følgende uttalelser:

Anbefaling av valgordning

Kirkemøtet 2016 vedtok enstemmig å be Kirkerådet utrede ordning for utpeking av biskoper og fremme saken for Kirkemøtet.

Alternativene DR har vurdert er 1) En ren valgordning vs. 2) Ordning med tilsetning i Kirkerådet. Oslo bispedømmeråds flertall gikk i Veivalgshøringen inn for en ren valgordning, mens et flertall av menighetsrådene og fellesrådene i landet gikk inn for en ordning med tilsetning i Kirkerådet. DR anbefaler at man går videre med tilsetning i Kirkerådet. Til grunn for denne vurderingen ligger følgende hensyn:

- En ren valgordning gir liten mulighet for å ta nasjonale hensyn, for eksempel knyttet til teologisk bredde og kjønnsfordeling;
- En ren valgordning kan gjøre at de ulike bispedømmene glir fra hverandre, praktisk og teologisk. Hvis folkekirkeordningen skal bestå, er dette en uheldig utvikling.
- En ren valgordning gjør selve valgkampen mer avgjørende, og potensielt mer splittende. Et bispeembede bør ikke først og fremst være en kampposisjon.

DR tar til etterretning at våre søsterkirker i nordiske land har en annen valgordning, men tillegger ikke dette avgjørende vekt. Valgordningene i disse landene er blitt til i en annen kirkepolitisk kontekst, og for DR veier den faktiske situasjon i Norge tyngre.

DR mener også at en ordning med tilsetning i Kirkerådet har den nødvendige demokratiske forankring i Kirken. Kirkerådet er selv forankret i demokratiske organer i Kirken; og DR forutsetter en ordning der de lokale bispedømmenes uttalelser tillegges vekt gjennom å stemme frem aktuelle kandidater.

Den norske kirke har alltid hatt et tydelig episkopalt element. Dersom biskopene skal utpekes gjennom en ren valgordning, går man i retning av et uklart utredet system, med en form for kongresjonalisme på bispenivå. Det kan i verste fall lede til større spenninger mellom bispedømmene, uten at det åpner opp for større grad av lokal tilpasning i de enkelte sokn. DR mener at utpekingen av biskoper fortsatt bør være forankret i en episkopal modell, og at det kongresjonalistiske elementet bør ivaretas på et lavere nivå enn biskopen.

Nominasjonsordningen av biskop

Oslo domkirkeråd støtter en videreføring av dagens nominasjonsordning. Den innebærer at det aktuelle bispedømmet har ansvaret for å fremme kandidater. Vi tenker at bispedømmerådene har nødvendig kompetanse til å sikre kjønnsbalanse, tenke teologisk bredde og ta helhetskirkelige hensyn. At bispedømmerådet som nominasjonsorgan skulle utvides med nasjonale representanter,

er verken ønskelig eller nødvendig. Det kan lett oppfattes som manglende tillit til det enkelte bispedømmeråds kompetanse og erfaringer.

Oslo domkirkeråd forutsetter at dagens ordning hvor menighetsråd, fellestråd og ansatte i bispedømmet får mulighet til å melde inn kandidater som kan forespørres til å bli nominert til å bli ny biskop, videreføres. En slik ordning sikrer åpenhet i prosessen, og gir mulighet til respons på personer som er blitt foreslått eller etterlyse andre personer med annen kompetanse etc.

Oslo domkirkeråd mener at sittende biskop utelukkes fra å delta i bispedømmerådets forberedende møte, rådslagning og stemmegivning. Det må også på et tidlig tidspunkt avklares om domprosten er en aktuell kandidat. For å opprettholde balansen mellom embete og råd, lages det regler for hvilken annen prost i bispedømmet som skal delta i nominasjonsprosessen, dersom domprosten er kandidat.

Avstemningsordningen ved tilsetting av biskop

Oslo domkirkeråd er spørrende til at Kirkemøtets medlemmer skal være stemmeberettigede. I tilfelle det blir flertall for ordningen om at Kirkerådet skal tilsette biskopen, betyr det at Kirkerådets medlemmer avgir stemme to ganger. At Kirkemøtet skal være med på avstemning samtidig som tilsettingsansvaret er delegert til et underliggende organ, er spesielt.

Vekting av stemmer – Dagens ordningen har vektig av stemmene i tre kategorier (1/3 menighetsråd, 1/3 prester og andre vigslede i bispedømmet og 1/3 proster og professorer). En slik fordeling mellom bispedømmet 2/3 og nasjonalt 1/3 synes naturlig. For å beholde vurdering fra landets øvrige proster, kunne f.eks prostene i de andre bispedømme avgi felles stemme. På samme måte som det er naturlig å tenke seg at representantene for de tre teologiske fakultetene avgir sin stemme etter rådslagning, kunne prostene følge lignende prosedyre. Dette for å gi et bredere grunnlag for den nasjonale vurderingen av kandidatene.

Nominasjon og utpeking av preses

Oslo domkirkeråd er spørrende til at benevnelsen preses er tatt i bruk. Hvorfor ikke bruke benevnelsen ledende biskop? I møte med et sekulært samfunn tenker vi at ordet biskop umiddelbart kommuniserer en kirkelig lederstilling. Mens benevnelsen preses kan oppleves som fremmedgjørende og i tillegg er et uttrykk for en lederfunksjon også i sekulære sammenhenger. Med tanke på funksjonens innhold vil det være mer dekkende å holde fast på uttrykket ledende biskop. På engelsk brukes Presiding Bishop f.eks av Evangelical Lutheran Church in America. Oslo domkirkeråd mener lederen for bispekollegiet først må inneha et ordinært bispeembete før vedkommende kan velges til ledende biskop/preses. Vi tar utgangspunkt i bispetjenestens fire hovedelementer slik det er vist til i Høringsnotatet 16.desember 2016

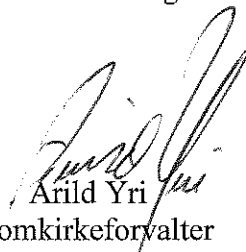
- Tilsyn med menighetene
- Ordinasjon og tilsyn med den vigslede tjeneste i menighetene
- Å ivareta enheten i kirken
- Gjennom sin pastorale tjeneste og sitt tilsyn er biskopen tradisjonsbærer og har læreansvar i kirken

Vi tenker at det kan svekke funksjonen som ledende biskop/preses, dersom vedkommende ikke har erfaring som biskop på forhånd. Det tar tid å opparbeide tillit. Vi tenker at tjeneste som biskop er en forutsetning for å utføre oppgaven som ledende biskop/preses. Forslaget om at andre enn sittende biskoper kan nomineres, kan også føre til en ikke ønskelig politisering av funksjonen.

Avklaring om Kirkeråd eller Kirkemøte tar beslutning om regler

Til sist har Oslo domkirkeråd et spørsmål om hvilket organ som skal fastsette ny regler. Er det slik å forstå at det er Kirkerådet som tar avgjørelsen? Jmf, Del 6: forslag til regler i Høringsnotat 16.desember 2016 §9 under pkt 6.2. Etter vår oppfatning har saken så stor viktighet at Kirkemøtet bør fatte endelig vedtak i saken.

Karen Sofie Christophersn
Leder
-sign-

Arild Yri
domkirkeforvalter